

the degree of justification, assessment of Russian philosophy as literary. Conclusions – the idea of high philosophical significance of literature was approved in the historiography of Russian philosophy; the reasons for this are found in the peculiarities of Russian history and Russian worldview: the adoption of Christianity without the ancient tradition; intuitive, mystical

character of Russian philosophizing; repression by the government for academic philosophy.

Keywords: the role of literature in the history of philosophy, the historiography of Russian philosophy.

Надійшла до редколегії: 26.02.2014 р.

УДК: 316.3+130.2+327

О. М. Малахова

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ЦІННОСТІ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Аналізуються причини та наслідки трансформації системи цінностей в сучасну добу. Розкрито вплив культурної глобалізації і зумовленої нею інтеграції, уніфікації культур, міжкультурної взаємодії на зміни ціннісних орієнтирів. Доведено, що одним із наслідків цих процесів є метисаж цінностей, сформованих в національних культурах. Розкрито причини вияву ціннісного релятивізму. Проаналізовано вплив сучасних реалій на зміну ціннісних пріоритетів, утвердження домінуючої ролі вітальних цінностей у глобалізованій культурі. Розглянуто становище традиційних цінностей в сьогоденні. Виявлено негативний вплив глобалізації на ціннісні основи суспільства, які формувалися поколіннями.

Ключові слова: цінності, глобалізація, культурна глобалізація, міжкультурна взаємодія, метисаж цінностей, ціннісний релятивізм.

Проблема цінностей є однією з актуальних тем для дослідження. Це пов'язано, насамперед, із тим, що цінності є основою будь-якої культури, суспільства. Система цінностей визначає культурну неповторність та особливість. Кожна культура вибудовує свою самобутню систему цінностей, властивістю якої є трансформація. Особливого значення дана проблема набуває в період настання нового історичного періоду, в умовах соціокультурних змін та переоцінки всіх цінностей. У період глобалізації, в результаті взаємодії культур та створення глобального простору, стикаються різні ціннісні системи та утворюється їх суміш. Так, у період глобалізації тема цінності набуває нового навантаження й потребує детального вивчення. Важливим залишається питання щодо зміни традиційних цінностей, які визначають суспільну унікальність. Соціокультурні трансформації, які є результатом глобалізації, постають як причина руйнування традиційної системи цінностей.

На сьогоднішній день проблемі цінностей присвячено безліч наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених. Зокрема, даною проблематикою займалися такі дослідники, як Г. Ріккерт, М. Вебер, Т. Парсонс, Е. Дюркгейм – на Заході, та П. Гуревич, В. Малахов, А. Ручка, М. Лукашевич та ін. – на вітчизняному науковому ґрунті. Однак дані праці здебільшого мають теоретичний характер, тому проблема існування та пізнання цінностей є актуальною. У сучасних умовах детального вивчення потребує трансформація цінностей в умовах соціокультурних змін.

Особливо важливим для дослідження є вплив глобалізації на традиційну систему цінностей, адже вона є підґрунтям та основою кожного суспільства.

Мета даної статті – визначити результат впливу глобалізації на ціннісну систему.

Для розкриття мети поставлені наступні завдання:

- визначити роль цінностей для людини зокрема та суспільства загалом;
- розглянути культурну глобалізацію як чинник трансформації цінностей;
- дослідити вплив міжкультурної комунікації на систему цінностей;
- розкрити ціннісний релятивізм як наслідок глобалізації;
- проаналізувати вплив пострадянських реалій на систему цінностей;
- проаналізувати становище традиційних цінностей у період глобалізації.

На сьогоднішній день нема єдиного підходу до визначення поняття «цінність», адже воно предметом дослідження різних дисциплін. Наприклад, у філософському словнику подано таке визначення: цінність – соціально-філософська категорія, що позначає позитивне або негативне значення явищ природи, продуктів суспільного виробництва, форм суспільної організації, історичних подій, моральних учинків, духовних витворів для людства, окремого суспільства, народу, класу, соціальної групи чи особи на конкретному етапі історичного розвитку [17, с. 756]. Отож, цінності визначають певну важливість для індивіда, групи чи суспільства.

Цінність виступає певним ідеалом, нормою, що є основою діяльності. Французький філософ та соціолог Е. Дюркгейм зазначав, що цінності – це ідеали, «колективні уявлення», які є головними двигуном поведінки людини й за якими стоять реальні та діючі колективні сили [8]. Цінності виконують роль регуляторів поведінки людей, це внутрішні структури, мотивуючі конкретні дії індивідів, груп, суспільства в цілому.

Цінності, складовою яких є норми, цілі, засоби, утворюють систему ціннісних орієнтацій людини. Цінності проявляються у свідомих і несвідомих орієнтаціях людей на певні види діяльності, у моральних принципах і культурних нормах, стереотипах поведінки. Російський філософ П. Гуревич підкреслює, що цінність – це життєва орієнтація людини. Цінності впорядковують дійсність, вносять до її осмислення оціночні моменти [7, с. 341-342]. Ціннісна орієнтація спрямована на вироблення майбутньої лінії поведінки, вона регулює та мотивує поведінку особистості, визначає зразки діяльності. Прийняття певного рішення, здійснення певного вибору залежить від цінностей людини. Німецький філософ та соціолог М. Вебер пише, що кожна дія людини стає осмисленою лише при взаємодії з цінностями, які визначають норми поведінки людей, їхні індивідуальні цілі. Учений зазначав найголовніше, що, на його думку, робить людську поведінку саме дією: такою вона виявляється лише у тому випадку, коли діючий індивід пов'язує з нею суб'єктивний сенс [4, с. 602-603]. Отож, найважливішою функцією цих орієнтирів є функція регулятора зовнішньої поведінки індивіда.

Ціннісні орієнтації особистості формуються на основі пануючої в суспільстві системи цінностей, яка змінюється в процесі історичного розвитку. Система цінностей визначає визнані суспільством критерії, на основі яких здійснюється контроль за діяльністю людей та їх поведінкою, тобто саме система цінностей забезпечує громадянський порядок. Вона виступає теоретичною основою соціальної діяльності. Кожна культура створює свою систему ціннісних орієнтирів, які слугують своєрідним взірцем, визначають направленість вчинків людини чи цілого суспільства, тобто цінності є певного роду мотиваторами дій. Саме система цінностей скеровує поведінку людей у правильне русло. Вона виступає орієнтиром при виборі способу дій, формує цілі й веде до їх досягнення [13, с. 100]. Система цінностей є основою відносин, стійких особистісних рис членів суспільства.

Однак нестабільність, яка є наслідком глобалізації, впливає на цінності, які формувалися поколіннями. Глобалізація підриває внутрішню стабільність культур та деформує її. Соціальна дезорієнтація стала

наслідком глобалізації. Ознакою сьогодення стає ціннісно-орієнтаційна розгубленість людини, викликана процесом глобалізації. Однак вплив глобалізації на систему цінностей не є однозначно негативним, а має й позитивні моменти, адже глобалізація відкриває більш широкий доступ до цінностей національних культур, сприяє їх взаємозбагаченню. Зокрема, нові цінності – запозичені чи навіть нав'язані в умовах глобалізації – дають змогу адаптуватися в сучасних умовах глобалізаційного періоду. Крім того, процес глобалізації можна розглядати саме як поштовх для самозбереження та способ для національних культур «заявити про себе», ознайомивши світову культурну спільноту зі своїми самобутніми цінностями. Глобалізація вимагає від місцевих культур не беззаперечного підпорядкування, а селективного сприйняття та освоєння нового досвіду та цінностей інших цивілізацій.

За останні роки поняття «глобалізації» стає одним із найбільш популярних у різних сферах суспільного знання, а система єдиних поглядів його розуміння не сформувалась. Зокрема, глобалізація визначається як процес взаємозближення країн, їх інтеграції на економічному, політичному, культурному, технологічному та інших рівнях. Глобалізація – процес становлення єдиного взаємопов'язаного світу, в якому народи не відокремлені один від одного, а взаємопов'язані один з одним. Англійський соціолог Е. Гідденс пише, що «глобалізація являє собою не один процес, а комплексну сукупність процесів. І ці процеси діють суперечливо, а то й конфронтаційно» [6]. Отже, глобалізація здійснює вплив на всі сфери людського життя: економіку, політику, культуру, освіту.

Глобалізація, яка визначає характер сучасної епохи, пододала соціокультурну замкненість та ізольованість. Одним з її виявів є так звана культурна глобалізація – поширення уніфікованих культурних зразків по всьому світу, активізація культурних взаємозв'язків у світі, що призводить до утвердження глобальної масової культури. Як зазначає український культуролог Т. Возняк, глобалізаційні процеси проходять не на засадах співіснування різних культур, а на засадах уніфікації та асиміляції, що позбавляє окремі цивілізаційні архіпелаги їхньої суті і навіть може їх знищити [5]. Зокрема, сьогодні в суспільній думці багатьох країн глобалізація асоціюється саме з експансією західної цивілізації, адже взаємодія культур часто здійснюється у напрямку поглинання західною культурною традицією всіх інших культур. Одним із проявів глобальних процесів є вестернізація, яка веде до екстраполяції західних цінностей на всі культурні регіони. Вестернізація – повна або часткова переорієнтація суспільств, що початково не належали до західнохристиянської культурної

традиції, на соціокультурний розвиток за зразком розвинених країн Заходу або запозичення окремих елементів західної культури, що починають відігравати значну роль у соціокультурних процесах суспільства [10]. Посилення могутності західних культур у період глобалізації проявляється в просуванні так званого західного способу життя, який передбачає і запозичення західних цінностей. Проте західні цінності часто є несумісними з глибинними принципами, на яких будуються інші культури. Західні культури часто насаджують свої особливості іншим культурам без урахування їх самобутності.

Однак американський філософ Фредерік Джеймсон, розглядаючи питання глобалізації, робить акцент на процесі американізації. Він підкреслює, що глобалізація означає експорт та імпорт культури, і ключовим є саме експорт культурної продукції США в інші країни. Прийом американської культурної продукції є основним елементом американізації. Протягом багатьох років Америка стала домівкою для багатьох різних культур, які адаптувалися до неї. У результаті поширення американської культури та її безпосереднього авторитету відбувається зміна ідей та цінностей, особливостей інших національних культур. Модель розвитку США у сфері культури, економіки тощо постає як зразок для наслідування. Все більше країн стають доповненнями американського суспільства, а їх національні культури поступово йдуть у минуле і стають культурною спадщиною [19]. У своїй статті «Глобалізація і проблема національних цінностей» Дж. Бязрова [3] наголошує, що в процесі глобалізації в сфері культури саме США нав'язує свої цінності всьому світу.

Проте введення чужорідних культурних елементів, зокрема цінностей, може зумовити конфліктні ситуації. Американський політолог та соціолог С. Хантінгтон у своїй книзі «Зіткнення цивілізацій» описує динаміку сучасних міжнародних відносин і можливі конфлікти західних та незахідних країн. Незважаючи на усвідомлення унікальності кожної цивілізації і визнання їх прав на самовизначення, С. Хантінгтон не сумнівається у верховенстві західних цінностей і моралі [18]. Таким чином, у результаті поширення західної моделі життя та цінностей по всьому світу та створення єдиного культурного простору відбувається змішування цінностей.

Глобалізація веде до життя без кордонів. Одним із суттєвих проявів процесу глобалізації є взаємодія культур. Українська дослідниця І. М'язова зазначає, що «міжкультурну комунікацію слід розглядати як соціальний феномен, сутність якого полягає у конструктивній чи деструктивній взаємодії між представниками різних культур (національних

та етнічних) або між субкультурами в межах чітко визначеного просторово-часового континууму» [12]. Міжкультурна комунікація як обмін між людьми своїми надбаннями існувала завжди. У процесі міжкультурної взаємодії кожна культура сприймала іншу не в повному обсязі, а в тільки в тих компонентах, які здатна перейняти та засвоїти. У сучасних умовах спілкування народів набуло глобального характеру. Міжкультурна взаємодія виступає важливим елементом сучасної культури та є запорукою повноцінного існування культур, що передбачає збагачення та обмін культурними надбаннями.

Одним з механізмів взаємодії культур є синтез – об'єднання культурно різних елементів: орієнтирів, цінностей, норм, типів поведінки, – при якому виникає якісно інше утворення. Синтез має місце, коли соціокультурна система переймає та засвоює досвід інших суспільств у сферах, що є недостатньо розвинутими в ній самій, але при цьому зберігає власну, притаманну їй основу, яка дозволяє говорити про її самобутність, про здатність підтримання цілісності та стабільності [12].

У процесі міжкультурної комунікації стає можливим акультурація – процес взаємовпливу та взаємопроникнення культур, у ході якого один народ сприймає особливості та культуру іншого народу. Результатом акультурації може бути як сприйняття нових культурних елементів, так і заперечення нових впливів, що веде до захисту та ідеалізації власної оригінальної культури [12]. У теперішній час термін «акльтурація» використовується для визначення процесу і результату взаємного впливу різних культур, при якому всі чи частина представників однієї культури переймають норми, цінності і традиції іншої. При цьому реально менш розвинена культура змінюється набагато більше, чим розвинена [1, с.7]. Так, акультурація може бути першим кроком на шляху до асиміляції – втрати культурних особливостей під тиском більш домінуючих культур.

Результатом взаємодії культур може бути і культурна експансія, яка представляє собою розширення сфери впливу домінуючої культури поза початкові межі функціонування. Культурна експансія проявляється як поширення цінностей і норм однієї культури. Даний процес носить насильницький характер і не потребує узгодження дій та принципів з іншою культурою.

Так, в результаті міжкультурної взаємодії відбувається соціокультурна інтеграція, яка постає як загроза втрати культурних особливостей. Саме система цінностей визначає особливості та неповторність культури. Кожна культура, як живий організм, формує свою систему цінностей в залежності від своїх

потреб, що відрізняє її носія від суб'єкта інших культур. Тому єдність національних цінностей, як результат культурної взаємодії, виступає як небезпека втрати власної культурної самобутності. Міжкультурна взаємодія та загалом культурна глобалізація постає як чинник трансформації цінностей.

У процесі міжкультурної комунікації відбувається зіткнення цінностей різних культур. Крім того, в період глобалізації на одному культурному просторі стикаються цінності минулого – традиційні та сьогодення – новації. У процесі взаємодії культур стає можливою побудова різних ціннісних конфігурацій. Створення нових ціннісних конструкцій інтерпретується як плюралізація шкал культурних цінностей, вирівнювання елементів високої і масової культури [15]. Таким чином, об'єднуючись в межах одного культурного простору утворюється суміш різних ціннісних систем різних культур. Одним з наслідків культурної глобалізації є змішування цінностей – метисаж. Так, формуються нові ціннісні системи – певного роду гібриди, які збагачують кожен з культур та об'єднують світ у боротьбі з глобальними проблемами.

Глобалізація об'єднує світ, посилює взаємопроникнення культур. Найхарактернішою ознакою глобалізації є посилення взаємодії та взаємозалежності культур, що проявляється в об'єднанні окремих елементів різних суспільств та орієнтації на уніфіковані цінності. Глобалізація прагне стандартизувати цінності, не враховуючи потреби чи особливості певного суспільства.

У період глобалізації формується суспільство споживання. На сьогоднішній день на перший план виходить матеріальне благополуччя, а не духовне збагачення та особисте буття. Сучасна людина зайнята переважно задоволенням власних потреб та не переймається становищем вищих цінностей. Матеріальне збагачення супроводжується втратою ідеалів, тобто втратою вищих ціннісних орієнтирів. Внаслідок чого, при виборі дій цінності відходять на задній план. Глобалізація сприяє поширенню ціннісного релятивізму, тобто цінності стають відносними, умовними [11]. Таким чином, розмиваються критерії оцінки та вибору.

Неоднозначний вплив на систему цінностей здійснює і пострадянський період. Основні ціннісні орієнтації зазнали трансформаційних змін. В умовах незадоволення власним життям формується тип економічної поведінки, орієнтований на цінності ринку і демократії (конкуренція, приватна власність, захист прав людини, гарантія громадянських свобод тощо), які суперечили традиційному радянському типу. На арену сьогодення виходять цінності, орієнтовані на інновації та прогрес у досягненні раціональних цілей суспільства, тоді як соціалістичні цінності (колективізм, суспільна

значимість праці) відходять в минуле [16]. Таким чином, під впливом пострадянських реалій на систему цінностей відбувається заміна цінності роботи на свободу.

Як зазначає американський вчений Р. Інглхарт, в останні роки в області теорії соціально-економічного розвитку виникли дві протилежні наукові позиції. Представники першої роблять акцент на конвергенції цінностей, тобто на їх зближенні в результаті модернізації, у результаті чого відбудеться занепад традиційних цінностей, які змінюються на нові, сучасні. Інша течія підкреслює стійкість традиційних цінностей, незважаючи на зміни в економіці та політиці, тобто сфера цінностей порівняно незалежна від економічних умов [9, с.37].

Традиційні цінності є різновидом цінностей, в яких переданий і сприйнятий від покоління до покоління історичний соціальний досвід, який акумулює у вигляді зразків норм, принципів уявлення про те, що є кращим в культурі. Дані цінності та відповідні структури поведінки відтворюються майже в ідентичній формі протягом кількох поколінь або протягом тривалого часу в рамках одного суспільства. Традиційні цінності існують як стійка основа соціальної ідентичності, національного характеру [14]. Для багатьох поколінь саме традиційні цінності виступають установками, перетворюючись на основу історичної пам'яті. Традиційні цінності допомагають людині орієнтуватися в житті, приймати певні рішення.

У процесі глобалізації відбувається девальвація традиційних цінностей. Незважаючи на високу стійкість, традиційні цінності зазнають зовнішнього впливу. У контексті сучасних соціокультурних взаємодій і комунікацій відбувається переосмислення цінностей. Російська дослідниця Т. Рассадіна висловлює думку про те, що механізм трансформації традиційних цінностей у різні фази кризового періоду розгортається за схемою: фазі соціальної дезінтеграції притаманні сумніви в цінностях і їх значимості; у фазі бифуркації відкриваються варіанти: повернення до традиційних цінностей або відмова від них, вибір нових або комбінація цих варіантів; для фази мобілізації сил характерні активність у форматі домінуючих цінностей, переважання позицій самовизначення. У процесі такого руху відбувається трансформація цінностей, утворюється новий баланс традиційних цінностей і новацій. Зміни цінностей пов'язані із соціальною адаптацією, у процесі якої відбувається пошук і вибір способів дій, які відповідають невизначеним та мінливим нормам [14]. Найчастіше цінності минулого стають неефективними внаслідок фрагментарності їх усвідомлення і втрати вміння користуватися ними в сучасних реаліях. Відбувається відбір таких елементів

історичного досвіду, які дозволяють адекватно адаптуватися в сучасному світі. Змінюються зміст, значення, спосіб передачі культурних цінностей минулого [15]. У процесі становлення глобалізації постає загроза руйнування традиційної системи норм і правил заради пошуку нових моделей, формування загальних цінностей для розвитку нового глобального світу.

Зміна цінностей – це еволюційний процес, в ході якого «природний відбір» проходять ті цінності, що найбільшою мірою придатні для життя в конкретних життєвих умовах. Цей відбір відповідає закону еволюції: зберігаються і набувають поширення ті цінності, які виявляються найбільш ефективними в обставинах, що склалися. Цей еволюційний принцип призводить до двох результатів: по-перше, домінуючі ціннісні орієнтації відповідають існуючим життєвим умовам; по-друге, коли умови життя змінюються, ціннісні орієнтації, як правило, змінюються слідом за ними, але тільки через досить тривалий час, необхідний для усвідомлення змінених умов існування і для експериментування з новими життєвими принципами [9, с. 43].

Отже, глобалізований характер сучасного світу зумовлює зіткнення культур. Посилення міжкультурної взаємодії – ознака сучасної доби. Глобалізація – життя за єдиними принципами, дотримання єдиних звичаїв та норм поведінки, що пов'язано з об'єднанням цінностей. Система цінностей розглядаються як знаки культурних розбіжностей. Тому аксіологічний аспект міжкультурної взаємодії можна тлумачити як зустріч з цінностями інших людей, інших культур, взаємозбагачення. Загальна сучасна ціннісна структура не є однорідною: в результаті об'єднання культур вона включає в собі і традиційні і сучасні цінності, тобто утворюють суміш – їх метисаж.

Глобалізаційні процеси вимагають від різних культур шукати інструменти взаємодії, йти на компроміси, жити в умовах метисажу.

Бібліографічні посилання

1. Аксьонова В. І. Культурна дифузія і акультурація в контексті розвитку комунікативної парадигми глобалізації та інформаційного суспільства [Електронний ресурс] / В. І. Аксьонова. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_gum/Gileya/2012_56/Gileya56/F1_doc.pdf
2. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма – ответы на глобализацию / Ульрих Бек ; пер. с немецкого А. Григорьева и В. Седельника. – М. : Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.
3. Бязрова Дж. Б. Глобализация и проблема национальных ценностей / Дж. Б. Бязрова // Философия и общество. – 2004. – № 1. – С. 62–70.

4. Вебер М. Основные социологические понятия / Вебер М. // Избранные произведения / [пер. с нем. / сост., общ. ред. и послесл. Ю.Н. Давыдова ; предисл. П. П. Гайденко]. – М. : Прогресс, 1990. – С. 602–644.

5. Возняк Т. Глобалізація як виклик людству / Т. Возняк // Незалежний культурологічний часопис «І». – 2000. – № 19. – С. 27–48.

6. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя [Електронний ресурс] / Е. Гіденс. – Режим доступу : <http://www.philosophy.ua/ua/library/books/nestrimniy-svit-yak-globalizatsiya-peretvorue-nas/>

7. Гуревич П. С. Философская антропология / П. С. Гуревич. – М. : NOTA BENE, 2001. – 456 с.

8. Дюркгейм Э. Ценностные и «реальные» суждения [Електронний ресурс] / Дюркгейм Э. // Социология. Ее предмет, метод, предназначение / пер. с фр. А. Б. Гофмана. – Режим доступу : http://rumagic.com/ru_zar/sci_psychology/dyurkgeym/0/j19.html

9. Инглхарт Р. Модернизация, культурные изменения и демократия: последовательность человеческого развития / Р. Инглхарт, К. Вельцель. – М. : Новое издательство, 2011. – 464 с.

10. Культурология. XX век. Энциклопедия в 2-х томах [Електронний ресурс] / гл. ред. Левит С. Я.. – Режим доступу : <http://www.psylib.ukrweb.net/books/levit01/>

11. Малыгина Г. В. Трансформация ценностей эпоху глобализации как социально-философская проблема / Г. В. Малыгина // Гуманитарные и социальные науки. – 2010. – № 2. – С. 12–18

12. М'язова І. Ю. Міжкультурна комунікація: зміст, сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / І. Ю. М'язова. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2008. – 18 с.

13. Павліченко А. Ціннісні орієнтації у системі становлення особистості / А. Павліченко // Психологія і суспільство. – № 4. – 2005. – С. 98–121.

14. Рассадина Т. Трансформации традиционных ценностей россиян в постперестроечный период [Електронний ресурс] / Т. Рассадина. – Режим доступу : http://eccosman.hse.ru/data/056/785/1219/Sotsis_09_06_p95-102.pdf

15. Селезнёва Е. Н. Идеи глобализации и мультикультурализма в современной России [Електронний ресурс] / Е. Н. Селезнёва. – Режим доступа : http://ifapcom.ru/files/Monitoring/selezneva_idei_glob_multicult.pdf

16. Титаренко Л. Г. Ценностный мир современного белорусского общества: гендерный аспект / Л. Г. Титаренко. – Мн. : БГУ, 2004. – 205 с.

17. Філософський словник: 2-е вид., перероб. і доп. / за ред. В. І. Шинкарука. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1986. – 800 с

18. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций [Электронный ресурс] / С. Хантингтон. – Режим доступа : http://ecsocman.hse.ru/data/056/785/1219/Sotsis_09_06_p95-102.pdfhttp://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Hant/index.php

19. Jameson F. Notes on globalization as a philosophical issue [Электронный ресурс] / F. Jameson, M. Miyoshi // In The Cultures of Globalization. – Режим доступа : <http://www2.warwick.ac.uk/fac/arts/english/currentstudents/postgraduate/masters/modules/resourcefictions/jamesonglobn.Pdf>

Малахова О. М. Ценности культуры в условиях глобализации.

Анализируются причины и последствия трансформации системы ценностей в современную эпоху. Раскрыто влияние культурной глобализации и обусловленной ею интеграции, унификации культур, межкультурного взаимодействия на изменения ценностных ориентиров. Доказано, что одним из последствий этих процессов является метиссаж ценностей, сложившихся в национальных культурах. Раскрыты причины проявления ценностного релятивизма. Проанализировано влияние современных реалий на изменение ценностных приоритетов, утверждения доминирующей роли поздравительных

ценностей в глобализированной культуре. Рассмотрено положение традиционных ценностей в настоящем. Выявлено отрицательное влияние глобализации на ценностные основы общества, которые формировались поколениями.

Ключевые слова: ценности, глобализация, культурная глобализация, межкультурное взаимодействие, метиссаж ценностей, ценностный релятивизм.

Malakhova O. Values of culture in a process of globalization.

The reasons and consequences of the transformation of values in modern era are actualized. The impact of cultural globalization and integration caused by it, unification of cultures, intercultural interaction on changing values are revealed. The statement that one of the consequences of these processes is metissage of values of national cultures is proven. The causes of value relativism expressions are revealed. The influence of current realities on changing of value priorities, strengthening the dominant role of vital values in a globalized culture are analyzed. The situation with traditional values in the present is considered. Negative impact of globalization on the value bases of society formed by generations is proved.

Keywords: values, globalization, cultural globalization, intercultural interaction, metissage of values, value relativism.

Надійшла до редколегії: 03.02.2014 р.

УДК 32.019.51-659.443

И. В. Мацьшина

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

МЕЛАНХОЛИЯ КАК КОНТРОЛЬ НАД ЭМОЦИЯМИ

Анализ эмоционального на уровне меланхолии позволяет проследить механизм контроля над субъектом. Актуализация или игнорирование меланхолии с помощью СМИ задаёт границы субъективной рефлексивности на событие. Утрата кодирования ситуации и способности самостоятельно её оценивать приводит к вытеснению эмоций из сферы личного. Отсюда видимое (на уровне визуального проявления переживаний) подвергается контролю власти.

Ключевые слова: коммуникация, меланхолия, рефлексия, сенситивность, эмоции.

Очень соблазнительно, принимая во внимание работу печали, искать путь к изображению меланхолической работы.

З. Фрейд

Правила употребления эмоциональной системы знаков создают не только структурное поле для обмена информацией, но и одно из условий реализации личности. Эмоции в этом контексте понимаются как средства передачи информации. Поэтому их существование влияет как на форму передачи, так и на

процесс восприятия. Сегодня, по мнению П. Бурдьё, чувства являются не столько эмоциональным зеркалом духовного содержания человека, сколько неотъемлемой частью социального поведения. А отсюда они входят в набор символического капитала для позиционирования субъекта в социуме.